

UBND TỈNH LÂM ĐỒNG
SỞ TƯ PHÁP

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Số: 33 / STP-HCTP
V/v hướng dẫn vướng mắc
trong lĩnh vực hộ tịch

Lâm Đồng, ngày 09 tháng 01 năm 2024

Kính gửi: Phòng Tư pháp huyện Đạ Tẻh

Sở Tư pháp nhận được Văn bản số 93/PTP ngày 25/12/2023 của Phòng Tư pháp huyện Đạ Tẻh về việc hướng dẫn một số vướng mắc trong lĩnh vực hộ tịch, sau khi xem xét nội dung và đối chiếu các quy định của pháp luật, Sở Tư pháp có ý kiến như sau:

1. Đăng ký khai tử cho người chết đã lâu

- Tại Điều 13 Nghị định số 123/2015/NĐ-CP ngày 15 tháng 11 năm 2015 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật hộ tịch quy định:

“1. Trường hợp đăng ký khai tử cho người chết đã lâu, không có Giấy báo tử hoặc giấy tờ thay thế Giấy báo tử theo quy định tại khoản 2 Điều 4 Nghị định số 123/2015/NĐ-CP thì người yêu cầu đăng ký khai tử phải cung cấp được giấy tờ, tài liệu, chứng cứ do cơ quan, tổ chức có thẩm quyền cấp hoặc xác nhận hợp lệ chứng minh sự kiện chết.

2. Trường hợp người yêu cầu đăng ký khai tử không có giấy tờ, tài liệu, chứng cứ chứng minh theo quy định tại khoản 1 Điều này hoặc giấy tờ, tài liệu, chứng cứ không hợp lệ, không bảo đảm giá trị chứng minh thì cơ quan đăng ký hộ tịch từ chối đăng ký khai tử.

Để tạo điều kiện thuận lợi cho người dân, bảo đảm quyền được đăng ký khai tử và cấp trích lục khai tử, việc đăng ký khai tử cũng có thể được thực hiện trong trường hợp người chết được dựng bia, mộ hoặc có văn bản xác nhận của người làm chứng (kiểm tra, xác minh để đảm bảo việc làm chứng là đúng sự thật)¹. Bên cạnh đó, giấy tờ, tài liệu làm căn cứ để đăng ký khai tử cho người chết đã lâu không có Giấy báo tử hoặc giấy tờ thay thế Giấy báo tử có nhiều nguồn khác nhau, do nhiều cơ quan thuộc nhiều lĩnh vực cấp căn cứ theo pháp luật chuyên ngành và theo từng thời điểm. Các giấy tờ, tài liệu này sẽ được cơ quan đăng ký hộ tịch phối hợp với các cơ quan liên quan kiểm tra, xác minh chặt chẽ, đảm bảo thông tin đúng sự thật làm căn cứ, cơ sở cho việc đăng ký khai tử cho người chết đã lâu.

Ngoài ra, theo quy định, cá nhân cũng có thể bị tuyên bố là đã chết bằng Quyết định của Tòa án, do đó đối với yêu cầu đăng ký khai tử cho người chết đã

¹ Văn bản số 1727b/HTQTCT-HT ngày 27/12/2016 của Cục Hộ tịch, quốc tịch, chứng thực hướng dẫn Sở Tư pháp tỉnh Thừa Thiên Huế về đăng ký khai tử.

quá lâu, không có bất cứ giấy tờ gì làm cơ sở thực hiện khai tử thì hướng dẫn những người có liên quan liên hệ Tòa án có thẩm quyền để được giải quyết việc tuyên bố một người là đã chết.

- Về cấp Giấy báo tử theo điểm đ khoản 2 Điều 4 Nghị định số 123/2015/NĐ-CP ngày 15 tháng 11 năm 2015 của Chính phủ: Ngày 13/7/2016, Cục Hộ tịch, quốc tịch, chứng thực đã có Văn bản số 1024/HTQTCT-HT, hướng dẫn tạm thời như sau:

“- Nếu người chết chết bình thường do già yếu tại địa phương mình (nơi cư trú cuối cùng) thì căn cứ vào khai báo của những người thân thích để thực hiện đăng ký khai tử và cấp Trích lục khai tử, không cần cấp Giấy báo tử. Nếu người đó chết tại địa phương do ốm đau, bệnh tật, tai nạn... thì phải có Biên bản xác nhận của cơ quan y tế, cơ quan công an xã về thời gian, nguyên nhân chết.

- Nếu người chết chết ở nơi khác (không phải là nơi cư trú cuối cùng), thì Ủy ban nhân dân cấp xã nơi người đó chết cấp giấy báo tử, trong đó ghi rõ các thông tin: họ, chữ đệm, tên, năm sinh của người chết; số định danh cá nhân của người chết (nếu có); nơi chết; nguyên nhân chết; giờ, ngày, tháng, năm chết (theo Dương lịch); quốc tịch của người chết.

- Nếu người chết là người nước ngoài thì cần trao đổi với cơ quan công an cấp huyện, cơ quan y tế để xác minh làm rõ thời gian, nguyên nhân chết, sau đó mới thực hiện các thủ tục khai tử theo quy định”.

2. Về cải chính hộ tịch

Về nguyên tắc chung, cải chính hộ tịch là việc chỉnh sửa thông tin cá nhân trong Sổ hộ tịch hoặc trong bản chính giấy tờ hộ tịch và chỉ được thực hiện khi có đủ căn cứ để xác định có sai sót do lỗi của công chức làm công tác hộ tịch hoặc của người yêu cầu đăng ký hộ tịch, không cải chính nội dung trên giấy tờ hộ tịch đã được cấp hợp lệ nhằm hợp thức hóa thông tin trên hồ sơ, giấy tờ cá nhân khác.

Liên quan đến nội dung Phòng Tư pháp huyện Đạ Tẻh đề nghị cho ý kiến, Cục Hộ tịch, quốc tịch, chứng thực - Bộ Tư pháp đã có những hướng dẫn gửi một số Sở Tư pháp các tỉnh, thành phố để triển khai thực hiện (như Văn bản số 192/HTQTCT-HT ngày 22/3/2021, Văn bản số 169/HTQTCT-HT ngày 08/3/2022, Văn bản số 864/HTQTCT-HT ngày 05/10/2022), theo đó, đã có hướng dẫn như sau:

Pháp luật hộ tịch hiện hành mới chỉ có quy định hướng dẫn việc cải chính nội dung đăng ký khai tử (khoản 3 Điều 17 Thông tư số 04/2020/TT-BTP ngày 28/5/2020 của Bộ trưởng Bộ Tư pháp), chưa có quy định, hướng dẫn cải chính các nội dung đăng ký hộ tịch khác của người đã chết, đặc biệt là cải chính Giấy khai sinh. Việc cải chính hộ tịch là một trong các căn cứ xác lập quyền dân sự liên quan đến nhân thân của người chết, nên để bảo vệ quyền lợi của người dân và đảm bảo tính chính xác của nội dung đăng ký hộ tịch, nếu người thân thích của người chết có yêu cầu cải chính nội dung đăng ký hộ tịch của người đã

chết mà đã cung cấp được các hồ sơ, giấy tờ liên quan, chứng minh được việc có sai sót trong nội dung đăng ký hộ tịch thì Sở Tư pháp cho ý kiến đề giải quyết, người dân không phải làm/bổ sung các giấy tờ không cần thiết khác (như lấy ý kiến của những thành viên trong gia đình, theo hàng thừa kế...). Trường hợp, chưa có giấy tờ, tài liệu chứng minh sai sót, cần xác minh thì Sở Tư pháp chỉ đạo Phòng Tư pháp chủ động thực hiện xác minh, làm rõ các thông tin liên quan trực tiếp đến nội dung đề nghị cải chính; nếu xác minh tại cơ quan Công an thì cần làm rõ thời điểm thiết lập thông tin trong tàng thư của cơ quan Công an để xác định thông tin nào được thiết lập sớm nhất làm cơ sở xem xét việc cải chính.

3. Việc đăng ký lại khai sinh, khai tử, kết hôn

Về nguyên tắc, việc khai sinh, kết hôn, khai tử đã được đăng ký tại cơ quan có thẩm quyền của Việt Nam trước ngày 01 tháng 01 năm 2016 nhưng Sổ hộ tịch và bản chính giấy tờ hộ tịch đều bị mất thì được đăng ký lại (Điều 24, Điều 40 Nghị định số 123/2015/NĐ-CP ngày 15 tháng 11 năm 2015 của Chính phủ).

Như vậy, trong trường hợp kết quả kiểm tra, xác minh Sổ hộ tịch và bản chính giấy tờ hộ tịch đều bị mất thì được thực hiện đăng ký lại.

Trên đây là ý kiến hướng dẫn của Sở Tư pháp về một số vướng mắc trong lĩnh vực hộ tịch, Sở Tư pháp gửi Phòng Tư pháp huyện Đạ Tẻh nghiên cứu thực hiện. Đối với các trường hợp cụ thể, đề nghị Phòng Tư pháp huyện Đạ Tẻh có văn bản kèm theo hồ sơ để Sở Tư pháp xem xét, có ý kiến cụ thể đối với từng trường hợp./. *nhu*

Nơi nhận:

- Như trên;
- Giám đốc;
- Phó Giám đốc phụ trách;
- Trang TTĐT Sở Tư pháp;
- Lưu: VT, HCTP. *nhu*

**KT. GIÁM ĐỐC
PHÓ GIÁM ĐỐC**

Trần Thị Mỹ Linh
Trần Thị Mỹ Linh